

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.
 Záratok nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekül:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centiméter után 3 kr. számítottatik.
 Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyujtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Gondolkodás a jövőről.

I.

Az ötvenes évek elején történt, hogy egyik tiszántúli ösmerősöm vendégszerető házánál véletlenül tanuja voltam két kocsis következő párbeszédének.

„Kinél szolgálsz pajtás?” kérdi a házi ur kocsis, egy alig pár percczel előbb érkezett vendég lovainak abrakolójától.

„Nagyságos S . . . y A . . . urnál.”

„Mióta gondozod e négy tüzvéru sárkányt?”

„Más fél év óta.”

„Igy hát jó helyed van!”

„Nem panaszkodhatom.”

„És hol lakik uraságod?”

„Azt nem tudom.”

„Nem tudod?”

„Nem! a t . . . i vásáron fogadott fel más fél évvel ezelőtt, és azóta folytonosan vendégek vagyunk.

E párbeszéd pedig nem csak az europaszerte híres magyar vendégszeretnek bizonyítéka, hanem ezen kívül még annak is, hogy e tejjel-mézzel folyó Kanaánban még nem is oly régen a megélhetés gondjai miatt nem igen kellett megöszülnie senkinek.

„Saját zsirunkba fuladunk” mondták rólunk a külföldön, és mi a helyett, hogy kiértettük és megszíneltük volna azt a kevésbé hizelgő czélzást, mely e nyilatkozatban fekszik örvendtünk neki, hogy úgy van, sőt egy kissé még büszkéek is voltunk reá.

Ma, midőn körülöttünk hét mértföldes csizmákban halad a világ s még meg sem szilárdult a rohamosan haladó idők által teremtett, ránk nézve többnyire új helyzet, már ujakat terem a világrészünket elragadó átalakulási forrongás; ma már belátjuk, hogy abba a sok zsirba, ha nem is magunk, de

tevékenységünknek, ruganyosságunknak, a viszonyokhoz való alkalmazkodási képességünknek jelentékeny része csakugyan belévesztett.

Látjuk, hogy az állam, csaknem kétségbeesett erőfeszítésekre van kényszerítve, nehogy a gomba módra termő úgy nevezett „kérdések” összecsapjon fejünk fölött, hogy megfelelhessen a proteusi gyorsasággal és sokféleségben változó viszonyok által irányunkban támasztott igényeknek, szóval látjuk, hogy „nem úgy van már mint volt régen”, sőt a költészet iránt tul fogékony véralkatunknál fogva, természetesen a mult előnyére és a jelen hátrányára, hajlandók vagyunk a különbséget még nagyitni is; de az okot, azt rendesen rossz helyen keressük, kormányban, kiegyezésben, nemzetiségekben, politikai — nem mondom, hogy irigylésre méltó — helyzetünkben sat. csak ott nem, a hol annak legnagyobb, vagy legalább legfontosabb része rejlik, — saját magunkban.

A magyarok legigazabb profétája, Széchenyi már régen kimondotta, hogy állami és egyéni önállóságot és függetlenséget első sorban nem a politikai viszonyok biztosítanak, hanem a vagyonság: a vagyonosodásnak pedig első és legfontosabb tényezője a tevékenység. Nem azt a tevékenységet értjük, a melyet népüktől sem tagadhat meg senki, és a mely az általa megszokott munkák teljesítése közben kifejtett, majdnem ember fölötti erőfeszítésben nyilatkozik; mert a tulságos erőlködésnek természetes következménye a gyors lankadás, s ennek ismét az a hangulat, mely az embereket működésüknek tulbecsülésére, és a működés gyümölcseinek a szükségesnél fokozottabb élvezetére annyira hajlandóvá teszi. Magának a tevékenységnek is van egy elengedhetlen föltétele, mely nélkül tartós eredményt felmutatni képtelen, és e föltétel a folytonosság.

A tevékenység folytonossága fölöslegessé teszi az erőlködést, és még is meglepő eredményt képes felmutatni, mert az emberiség legnagyobb tökéjét, az időt használja segéd eszközül: a tevékenység folytonossága távol attól, hogy az élvezetes szórakozást lehetetlenné tenné, csak a kellő időre és mértékre szorítja azt, és megment attól, hogy a tétlenség folytán, hosszuvá vált idő rövidítésére, az ásitozó unalom elűzésére táradtságos munkánk eredményének legnagyobb részét feláldozni kénytelenek legyünk: a tevékenység folytonossága, a nélkül, hogy kényszereszközöket használna, természetes uton vezet el, a mire oly nagy szükségünk van, a takarékosághoz; a takarékoság pedig hálából megtanít arra, hogy a folytonosság a tevékenységben kötelező s a nyugalom jogosultsága, — bármily jelentékeny legyen is a tevékenység eredménye — mindenkire nézve csak akkor áll be, midőn nem annyira a munkában kifáradva, mint az idő által megviselve, a feladat tovább folytatását, erősebb, pihentebb, ruganyosabb és bizalom teljesebb vállakra átrakni nemcsak tanácsos, de szükséges is.

Levél Azarból.

1882. augusztushó 23.

Azar egy kis falu — akár a nagyról, akár a kistről legyen szó. Kis-Azar jelenleg mégis az, mely közelébb nevezetes összejövetel színhelye volt. Innen, vagy erről írom e levelet, mely ha nem is oly érdekes, mint az Atbukir bombázását hozó közlemény s más soha nem látott, de azért megénekelte esemény — annyiban talán mégis fölkeltheti az érdeklődést, hogy e levél egy oly összejövetelt ír le, mely megtörtént csakugyan, személyei hál' Istennek még élők.

Gálszécs felől — vagy mint a környékbeliek mondják — Szécs felől igyekeztünk Azarba — a kisebbikbe oly kitünő járt uton, mely ok-

ő megvert és elkergetett a háztól. Pfuj! megverni az asszonyt, a feleséget, az anyát. Meg is verte az Isten. Úgy kell neki: megérdemli sorsát.

Hej! Csak az a bor . . . az a bor ne lett von' a fejébe, meg az a kapós bot a markába! Igaz, hogy az asszony is hibás volt, nem kellett volna az urát ingerelni haszontalan feleseléssel. Hiszen neki is szabad egyer másszor a korcsmában meg fordulni, legénykori nótáját a Lajcsi csigánnyal elhuzatni, azt a nótát, melynek olyan szép verse van, főkép ha érzéssel éneklük hozzá hogy: „Fogd fel pajtás, a vas-vesszöt, verd meg véle . . .” Óh nagyon is szomorú nóta az, de a magyar ember szereti, ha vigad. Hát György gazdán is megeshetett, hogy többet vett be a jóból mint kellett volna, bizony még a cigány-nak is kijutott a bankóból. No hát, mi az ördög a cigány sem élhet levegőből . . .

Hajnaltól vergődött haza György gazda, virágos jókedvében az asszonyal enyelegni tré-fálkózni akart: a' meg akkor nem értette a tré-fát, rosszul aludt. (nem csuda!), lekorholta férjét, hogy ilyen korhely, amolyan korhely, s így amugy . . . Szó szót követett, egyik sem engedett, ittas embernek hamar eljár a szája, meg a keze — — ej no! ne is beszéljünk róla.

— Hatvanöt forint . . . először drum!

A dobszó ismét felriasztá György gazdát merengéséből. Körüljártatá szemeit az embereken, kik megakarják fosztani két kedves jószágától.

T Á R C S A.

„Soha.”

(Rajz.)

A két szép fehér szőrű tehén ott állt az udvaron és csendesesen kérődzött. Néha-néha fel-emelték okos fejüket és olyan szomoruan néztek Mókus György uramra, mintha azt mondták volna:

— Bizony, györgy gazda, elvisznek innen bennünket — örökre. Mi már nem látjuk többé egymást; nem is lesz többé kigyelmednek két ilyen szép jószág.

György gazda pedig úgy összehúzta magát a szalma-boglya tövében, akár egy sün. Rágtta erősen a pipaszárát, pedig dohány se égett a pipájában; törölgette az arcát ingeujjával, pedig nem is izzadt, csak a könyei nedvesítették meg egy kissé . . .

— Hatvankét forint . . . először . . . drum! Ki ad többet érte? Hatvankét forint — először . . . drum!

Jaj de szeretett volna György gazda felugrani, azt a mafla dobost torkon ragadni, a földre teperni, s klavirozni a dobverővel a háta közepén. Hát még mit tenne azzal a nyurga végrehajtóval, a ki olyan hetykén döföli a kalamárisába a kala-

musát s nagy árkus papirosra körmöli — a halálos ítéletet. Meg osztán mit tenne azzal a hiénával, a ki az ő szép jószágaiért hatvankét forintot mer ígérni. De nem tehet semmit, mert jártányi ereje sincs, úgy oda van. Különben is megvédelmezi az a két vitéz drabant, a ki a végrehajtó ur mellett haptákat áll. Azután meg, — szó a mi szó, — ő bizony adóssa a »félbajuszú« Fülöpnek, irás szerint száz forinttal; de megesküdnék rá, hogy abból csak ötvenöt forintot kapott készpénzül, a többi interes, meg az interesnek a kamatja.

— Hatvankét forint . . . másodsor . . . senki többet?

Szegény György gazda nagyon fészkelődik a helyén. Egyszerre csak pipáját kiejti szájából, miközben fájdalmas nyöszörgést hallat. Hát zavarában a pipaszára helyett, mit különben is majd egészen elragott, a balkeze hüvelyk újját találta megharapni.

Elszégelyte magát, felkelt ingadozva a helyéről s rá sem nézve senkire, bement a tornác alá. Onnan nézte közönyösen a szomorú komédiát. Nézte, hanem azért nem látott, nem hallott semmit . . .

Eszébe jutott az ő kis Tercsikéje, gödrös állával, pozsgás pofácskájával, kék szemével, mikor itt a tornácson, a szűrén, lábatlankodott, motyogott mindent össze vissza neki, az apjának. Milyen nagy lehet már azóta, milyen szép és okos! Mennyi örömet okozhat az apjának, a kit

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

vetetlen azon gondolatot ébreszti föl az utazóban, hogy a közigazgatási kerület előjárójától legalább 10 mértföld távolságra esik Zebegnyő. Azar stb. Azt is alig hinné el valaki, hogy e tájon esnek a híres vadászatok, agarászatok, melyekre a megye elnöksége jön össze. Bármily gondolatok ostromolták agyunkat, egy bizonyos volt, az, hogy Kis-Azarba vagyunk rendelve s hivatalos tulbuzgóságunkban talán — meg akartunk jelenni a helyszínén.

Megérkeztünk tehát az említett járt uton Kis-Azarba, hol bizony nem igen vártak azokat mind, akik hivatalból berendeltettek. Augusztus 21. lévén, nem volt a legkellemesebb idő, de még Gálszécsbe visszatérni sem volt tanácsos. Mégis néhányan, kik elmenni akartak — átmentek Szécsbe, 3 pedig — nem tudom kik — egyenesen hazament, be sem várva a 22-iki főülést, melyre pár mértföldtől Azarba váratta magát. Aki maradt, annak volt azonban ágya is, vacsorája is. Hogy történt mégis a zavar? nem engem illet azt bonczolgatni.

22-ike visszahozta a Szécsbe ment kompániát. Eljött, aki még elakart jönni. Csak a három hazament nem jött vissza többé! Mondják, tanítók voltak, egy a tanítók képviselője közülök. Kár érettök nem eshetik; ők árvák, szegények — egy szóval ref. tanítók.

A felső-zepléni ref. egyházmegye tartja ülését már délelőtt 9 órakor. Kálniczky helyettes esperes, jelen vannak az egyházi tanácsbírák, a világiak közül jelen vannak: a segédgondnok, Bernáth Elemér, aztán a két Dókus, Boronkay Károly, Isaak János, Szemere Gyula az iskola-látogatók részben s kis számú közönség.

Miután az ülés jegyzőkönyvileg örökíté meg a néhai Laky András esperes emléket, Böszörményi Károly tart rövid emelkedett szellemű emlékbeszédet fölötté, mely beszéddel szemben szomorú ellentétet képezett ama nyomban következő jelentés, hogy az egyházmegye levéltára, szellemi vagyona a legnagyobb rendetlenségben találtatott.

Következtek aztán a folyó ügyek, melyek közt említésre méltók lehetnek: A pap nélküli Legénye nem kap papot, míg annak fizetése nem üti meg a 600 frtot. A gyarapodás a jelenlegi papi jövedelem kamataiból várható. Az izségi tanító megbízatásán kívül tett panaszára kimondatik, hogy az Egres község községi iskolájába járó egresi gyermekeket vallásra az izségi pap köteles tanítani. Egres filiája Izsépnek s igen furcsa, ha ez ideig az egresiek nem részesültek vallásoktatásban, de legfurcsább az, hogy erre a lelkeszt figyelmzettetni kell. Ily indolentia nincs a katolikus papságnál, mely a más felekezetek között elszórt híveire különös figyelmet fordít mindenütt. Ne csudálkozzunk aztán, ha ez egyházkerület hívei évről évre apadnak az évkönyvek statisztikai kimutatása szerint s tényleg pedig a felvidéki magyar, tót ajku egyházakban a magyarosodás egy parányit sem haladt előre az alkotmányos évek alatt, sőt ment hátrafelé. Aki a népközt él, tapasztalhatja, hogy a felvidéki idős emberek közt gyakrabban talál magyarul beszélőt s értőt, mint a legújabb nemzedék közt, az alig serdülő ifjuság közt. Nem czélom senkit gyanusítani, csak figyelmebe ajánlom azoknak, kik tehetnek arról.

Az ülés folyamán jelentetik be Komjáthy Gábor kolbásai pap megválasztatása Ladmoczi pappá, Rehó Endre kistráskai tanítónak hivatalától egy évre való felfüggesztése.

Mély sóhaj tört ki kebléből, mikor tekintete a jámbor állatokra tévedt. Ezeket is a k k o r szerezte meg a szerencsi öszi vásárkor százötven forint volt az ára, de most megér testvérek közt kétszázat, ha nem többet. Aztán most eladják potom áron. A »félbajusz« zsidó sehogy sem akart György gazdával kiegyesülni. Bepörölte, mert tovább nem várhatott a pénzire. Hej! hiszen nem volna ez olyan nagy baj, csak itthol volna az az áldott jó feleség, meg a kis Tercsikéje. De fél esztendő óta a hírét se hallja. Az atyafiak aszondták, hogy elment szolgálatba egy nagy városba, a kis Tercsit meg kiadta tartásra egy jó asszonynak... Lehetetlen pedig az, hogy megtudna válni az ő jó feleségre, attól az egyetlen kis gyermekétől, ha tudná mere vannak, ha tudná, hogy feltalálja őket, keresésére indulna nekik. Elmenne a világ végére értük, mert most érzi mennyire árva, tehetetlen így azok nélkül. Tönkre megy elébb utóbb. Azt a kis gazdaságát nem hogy szaporítaná, hanem lassanként feléli, mert a dolgot nem bírja mostanában. De meg, minek is dolgoznék. Nincs miért, nincs kinek. Ő már majd csak élél holtig, ámbar lehet hogy hamarabb elpatkól, mint gondolná, Mit neki ez az élet? Elvesztette nejét, gyermekét, jószágát, majd következik a kis ház, osztán tisztába lesz egészen...

Még ugyan nem volna késő, mindent helyre lehetne hozni, csak a »feleség« itthon volna. Az majd csinálna egy kis rendet a pusztuló gazdaságban. Ő dolgoznék újra; ha meggyógyulna, ismét jó kedvű lenne. A kocsmát azonban kerül-

Az ülés végén kerül szönyegre Stépán Gábor tanácsbírónak állásáról történt lemondása, mely, tekintettel az illetőnek egyházmegyéje érdekében tanusított ügybuzgóságára s áldozatkészségére nem fogadtatik el s felkéri az egyházmegye Stépán Gábort, tartaná meg továbbra is egyházmegyéje érdekében állását.

Elhatároztatik még, hogy a téli gyűlés Mihályiban lesz s aztán eloszlik az ülés d. u. 1/2 kor. Ebéd következett. A gyűlés tagjai Szemere Lajos, Lengyel József ref. pap házánál találtak terített asztalra. A világiak s az egyház előbbke-lői Szemere Lajosnál voltak. A gazdag ebédért itt Bernáth Elemér mondott köszönetet, éltetvén a házigazdát úgy is, mint a protestans ügy nemes barátját, bajnokát.

Ebéd végével oszlott a társaság hazafelé s nemsokára mindenki hátrahagyta az idei nyári ülés színhelyét, hol azt a tapasztalata:ot szerezhettük, hogy nagyobb egyetértés, több őszinteség s igazság szeretet kell ahhoz, hogy ne veszeljessünk egyházmegyénk haladását s több buzgalom, hogy legalább jelen állásában is fenntartsuk.

Egy jelenvolt.

A Sárospatakon tartott pótanfolyam zár- és képesítő vizsgálatai.

Mintegy 140 felvidéki tanító sereglett össze részint kötelességérzetből, részint a törvény szigorú következményeinek tudata által ösztönözötve, Sárospatakon; hogy a közoktatásügyi kormány által elrendelt magyarnyelvi pótanfolyamon részt vehessen.

A pótanfolyam július 12-én kezdődött és az augusztus 18-án tartott zárvizsgálával fejeztetett be. A pótanfolyam hallgatói három csoportba osztattak be u. m. a kezdők, haladók és leghaladotabbak csoportjába. Mindennap, az ünnep és vasárnapokat kivéve szakadatlanul tartattak az előadások, még pedig d. e. 8 órától 11 ig, délután pedig 3—5 ig. Hogy a tanítás és az általa elért siker teljesen kielégítő volt, legjobban előtűnt a vizsgálatok alkalmával, midőn minden egyes hallgató, az általa elért eredményről számot adott a vizsgáló bizottság jelen levő tagjai előtt. A vizsgálat napja augusztus 18-ára esvén, a tanfolyam hallgatói elébb, koronás magyar királyunk születés napjának emlékére a helybeli r. kath. templomba vonultak.

Megható és lélekemelő volt mindenki előtt, midőn a szertartás bevégeztével, a többnyire tót ajku hallgatók az orgona köré gyülekeztek és egész tüzzel zendítették rá: »Isten áld meg a magyart.« Látszott rajtuk az önelégültség öröm sugára, hogy azon az édes hazai nyelven küldötték imájokat a gondviselés atyjához, a melyet férfi korukig csak hirből ismertek, s a melynek titkos zárai csak most nyitattak meg lelki szemek előtt.

Templom után megkezdődött a vizsgálat, előbb a kezdők, később pedig a haladók csoportjával és a déli megszakítás után tartott egész 6 óráig. A vizsgálatot vezető kir. tanfelügyelő hazafias beszédben inté őket a szorgalmas igyekezetre s az édes hazai nyelv buzgó ápolására. Ugyan ekkor adatott ki ünnepélyesen a főtiszt. Dezsöffy Sándor esperes plebanus ur által felajánlott 1 drb. arany jutalom is Svarcz A. r. cath. tanítónak, mint a ki a nyelvet teljesen nélkülöző kezdők

né, meg a — Fülöpöt . . . óh bizony még mindent helyre lehetne hozni.

— Hatvanöt forint . . . másodszer . . . senki többet?!

— Száz forint! hangzik harsányan a kapu felül. Itt a pénz. Most én kérdezem, ki ad többet? Mindenki a jövevényre nézett.

Egy csinos halvány képű asszony volt az, karján mosolygó lánykával, a ki segített anyjának a kendő sarkát kioldozni s abból a pénzt előszedegetni.

— Mi a neve kérdé tőle a végrehajtó ur.

— Az én nevem? Az én nevem . . .

— Feleségem! édes feleségem! Tercsikém! E szavakkal rohan elő György gazda, és görcsösen öleli magához az asszonyt s a gyermeket, mialatt mind a háromnak megerednek könnyei, — a házaspárnak örömeiben, a kis lánynak — félelmében.

— Te rossz ember, te rossz ember! hát vissza fogadsz e magadhoz újra bennünket? kérdi Mókusné asszonyom zokogva.

Mókus uram pedig nem tud felelni, csak makog örömittasan és csokolja övét.

— És nem úzesz el magadtól megint?

— Soha, soha!

Keczy Csátár.

csoportjában legtöbb sikert és eredményt mutatott fel.

Másnap vagyis aug 19-én kezdetét vette 39 pótanfolyami jelentkezővel a képesítő vizsgálat. Próba tanítás, magyarnyelvtan, írás és olvasás volt e vizsgálatnak a tananyaga. Mindnyájan mutattak fel anyi sikert amely a szorgalom és buzgó igyekezet kétségtelen tanubizonyságát mutatja s csak is 4 egyén találtatott olyannak, mint a kik nem fejtettek ki elegendő szorgalmat a tanfolyam és eredményt a vizsgálatok alkalmával.

Sárospatakon tehát ez idén is 35 idegen ajaku néptanító tette le sikerrel a magyarnyelvi képesítő vizsgálatot s találtattak olyanok, a kik az idegen ajku gyermekeket hazai nyelvünk ismeretére megtaníthatják; mert azt maguk is majdnem kifogástalanul bírják.

A képesített tanítók hálásan köszönték meg a kormány jóindulatát, hogy őket a magyarnyelv elsajátítására áldozatkészségével eljuttatta, megköszönték a kir. tanfelügyelő buzgó pártfogását és jó indulatát, mint a ki a néptanítók ügyét anyira szívén hordja s végre érzékeny Isten hozzádot mondtak Dezső Lajos vezető tanárnak a ki őket a tananyag elsajátításában szorgalommal elősegítette.

Vajha idegen ajku néptanítóinknak sziveik is anyira hazafias lenne mint nyelvük, s az igaz utról sosa elnem tántorítva törekednének valóítani a költő e szent szavait, »A haza minden előtt!«

K. Z.

Külömfélék.

(Szent-István király) ünnepét városunk ima házaiban is megünnepezték. A r. kath. templomban főt. Prámer Alajos főesperes fényes segédlettel misézett. Az ez alkalomból városunkba jött tolcsvai segédlelkész pedig jeles egyházi beszédet tartott. Az isteni tisztelőten a közigazgatási hatóságok, a honvéd tisztikar s minden rendű s rangu államhivatalnokok szép számmal voltak jelen. Déiben főt. Prámer Alajos ur a plébánián disz-ebedet adott, melyre városunk tekintélyesebb férfiai voltak hivatalosak

(Szent István napján), két kedélyes családi ünnepély lefolyásáról értesülünk, melyek egyike megyénk főispánja, Molnár Istvánnak kelecenyi kastélyában folyt le. A megye minden részéből számos tisztelgő jelent meg ez ünnepélyen, s adott őszinte, meleg kifejezést legjobb kívánalmának. A fényes ebéd alatt, mely délután 5 óráig tartott, több pohárköszöntés mondatott a közszeretben álló főispán és családjáért. A másiknak színhelye Zalay István földbirtokos legyes-bényei kastélya volt, hova már a névnap előestéjén számos vendég érkezett. Sokat mondó mozzanata volt ez ünnepélynek az uradalomhoz tartozó összes család- és üdvözlő csoportja, mely a gazdatiszt vezetésével alatt zászlósan jelent meg szeretett ura tiszteletére. Másnap nagy ebéd volt, melyet egy rögtönzött hangverseny követett. A vendégek közt ott voltak: Irányi Dániel orsz. képviselő, Bittó Ernő pesti törvényszéki bíró, Engel Béla, a fővárosi siktetnámak intézetének tanára s azonfelül a vidék majd minden előkelősége. A felköszöntők leginkább az ünnepelt házi gazdára, mint derek honpolgárra, kedves nejeire, mint páratlan jó anya és szívélyes házinőre valamint Irányi Dánielre voltak irányozva.

(A helybeli önkéntes) tüzoltó-egylet csütörtökön főparancsnoka: ifj. Farkas Lajost névestéje alkalmából fáklýs zenével tisztelte meg, melynek végeztével a »magyar koronába« vonultak, hol az időt a késő éjjeli órákig vigan töltötték el.

(A közönség figyelmébe.) A helybeli kir. törvényszéki fogházban — mint már ezt gyakran jeleztük — a kir. ügyészesség s a fogház felügyelő minden törekvése odairányul, hogy az elítelt rabok a tevékenységhez, a munkálkodáshoz szokjanak s ekként idővel a társadalom hasznos tagjaivá váljanak, szóval a fogház helyiség — mint erről már a közigazgatási küldöttség is gyakran elismeréssel nyilatkozott — egy javító-intézet képét mutatja. Az iparnak igen sok ágában látunk itt munkás kezeket dolgozni s a raktárban a már több éveken keresztül a nagy közönség teljes megalégedését kiérdemelt, a kassai, kárpáti, s.-a.-ujhelyi gazdasági-egyesületek bíráló bizottsága által oklevéllel kitüntettet, mindennemű gyümölcszállító, kítűnő minőségű kézi- és karkosarak nagymennyiségben, asztalos, esztergályos és bodnár munkák készletben, — üveg s hordóra szalmaboríték, nemkülönben szalmakalapok stb. találhatók. Midőn mindezeket föl- említtük, tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a fogház-felügyelőségénél tett bármennyű megrendelések pontosan s a lehető legjutányosabb áron teljesíttetnek.

(A kuruzsolást és babonaságot,) — származék az tudatlanság vagy vallási vakbuzgóságból — kérélhetlenül üldözni, a sajtó egyik feladatához tartozik. Sajnos, hogy hitfelekezeteink egyike sem ment teljesen az efajta kinövéséktől, de még sajnosabb, hogy azok, a kik, az ily botrá-

nyos üzemeket első sorban akadályozni és meg-
torolni volnának hivatva, szemet hunynak előtök
s csak akkor látnak komolyan utánna, amidőn
már egy-egy csinosabb botrány vagy éppen bünté-
ny névi ki magát belőlök. Valószínű, hogy ily
egy-egy rajongók fanatizmusából keletkezett a hir-
neves t.-eszlári ügy is, mely ma egész forron-
gasban tartja a keresztény társadalmat innen is
tul is az ország határain. S mert ez általában
igy van, leginkább okai azok, kik, ahelyett hogy
a tudatlan népet a természet csallatlan, örök
törvényeire tanítanák, holmi zavaros vallási tra-
dicziókkal maszlagosítják meg esztét; vagy is be-
vezetik egy titokteljes sötét barlangba, aztán ott
hagyják őket tapogatódzni. No ennél már az
indus társadalom is sokkal helyesebb alapokon
nyugszik; ott a kést nem adják a gyermek ke-
zebe. Az indus három osztályt különböztet meg
és pedig az értelmiség mérfoka szerint. A legfőbb
kast az, amelyiknek a bibliát olvasni és ma-
gyarázni; a második: amelyiknek csak olvasni,
de magyarázni nem s a harmadik: amelyiknek
sem olvasni sem magyarázni nem szabad.
Hogy mily egészséges bölcselme rejlik ez intéz-
kedésben, csak az fogja belátni, aki mindazon
anachronizmust ismeri, amelyektől csak ugy hem-
zseg a mi minta társadalmunk. De térjünk, a tu-
lajdonképi dologra. Megyénk felvidékén már rég-
óta él egy, a legalsóbb néposztályhoz tartozó
kuruzsoló jósnő, kit az ostoba hiszékenység »dar-
gói szent asszony« czímmel ruháztak fel. E
nő — mint már a múlt évben »Babona terjesz-
tők« czimű cikkünkben részleteztük, — egész
helyiségeket megfertőztetett. Az együgyű nép va-
lóságos bucsujárást tesz hozzá, odaviszi utolsó
fillérét, csakhogy láthassa és beszélhessen vele.
Sőt némely helységben hívői már külön szektát
is alkottak s magukat »braterkinye«-knek nevezve,
babonás külsőségek mellett végzett különleges
imádkozás és éneklés által különböztetik meg
magukat a többi néptől. Ezeknek befolyásával
azután a rossz házassági viszonyban élők, a bete-
gek, szerencsétlenek, károsultak, gyermektelen
nők, csalódott szeretők sat. mind a »szent asz-
szony«-hoz zarándokolnak, természetesen tömött
erszény és tele tarisznyával. Ez a dargói
»matka«, mint nevezni szokták, most legközelebb
városunkban is hosszabb ideig tartózkodott s
szégyenkezve kell kimondanunk: hogy az alsóbb
rendűeken kívül olyanok is látogattak, kik ma-
gukat születésüknél fogva is a művelt osztályhoz
szeretik számíttatni. Teljesen hitelt érdemlő for-
rásból tudjuk: miszerint az itteni »braterkinye«-k
(mert itt is vannak már) csaknem egész éjszaká-
kon át nála tanyáztak és szent áhitattal fogyasz-
tották az összehordott mindenféle elemozsiát,
közbe-közbe egyet nagy ájtatosan énekelve rá.
Történt pedig mindez a »Barátság«-en, a kapitá-
nyok lakásának csaknem tőszomszédságában, anél-
kül, hogy a rend emberei csak tudomást is vet-
tek volna róla. Csodálkozunk, hogy magok a
lelkész urak sem lépnek fel, e népamító üzelmek
ellen kellő erélyvel, pedig tudniok kell, hogy az
a »rózsakoszoru«-féle szent társulat melynek me-
diama a »dargói matka«, már évekkkel ezelőtt
több mint ezer tagot számlált. Annak idejében
a szolgabírói vizsgálat kideríté, hogy ezek mind-
egyike évenként 6 forintot fizetett az ugynevezett
»abosi misék«-re a dargói asszony kezeihez. A
vizsgálat felküdett a miniszteriumhoz. Ez aztán
az illető lelkészeket, — kik egy kézre dolgoztak
a »matka«-val — egyházi hatóságaik utján meg-
dorgáltatta, magát pedig az ámitó asszonyt ren-
dőri felügyelet alá helyeztette. Most azonban
ugy látszik: a felügyelet meglazult s a világsa-
lás régi medrében akadálytalanul folyik tovább,
szégyenére megyénknek, s mesterséges kifosztá-
sára a tudatlan és különben is szegény alsóbb
néposztálynak.

(Mérésékelt menetárakat) engedélyez az első
magyar gácsországi vasut igazgatósága, a f. évi
augusztushó 31-től szeptemberhó 15 ig Przemysl-
ben tartandó mezőgazdasági és iparkiallítás al-
kalmából. Ez utazásra a menet és térítjegyek
különösen leszállított árak mellett, 3 napi érvé-
nyességgel adatnak ki Kassa, Homonna, Nagy-
Mihály, Legénye-Mihályi, Mező-Laborc és Sá-
toralja-Ujhelyen a vasúti állomásoknál. Az utazók
figyelmeztetnek: hogy a térítjegyek csak akkor
érvényesek, ha a kiállítási bizottság bélyegével
láttnak el; mely czélből e jegyek a kiállítás
jegypanzájánál előmutatandók.

(A s.-a.-ujhelyi takarékpénztár) a polgári ol-
vasókör könyvtára gyarapítására tíz forintot ado-
mányozott, mely becses adományért nevezett
pénzintézetnek a kör elnöksége hálás köszönetét
nyilvánítja.

(A múlt keddi hetivásáron) meglátszott a
jó aratás eredménye, oly népes volt az, hogy
országos vásárnak is csaknem beillett; az élet-
neműek fajai közül 5—600 métermázsa képezte
az adásvevés tárgyát s minden azt mutatta,
hogy az idén a földnépe szépen aratta munkál-
kodásának gyümölcsét. Csak az adó... az
az adó!

(Beküldetett.) E lapok 32-ik számában már

figyelmeztetve lett az illető hatóság: miszerint a
Bereczki-felé vezető uton a város végén lévő fa-
hid, oly rozszant állapotban van, — hogy élet-
veszélylyel jár rajta még nappal is a közlekedés.
De ugy látszik ennek nincs illető hatósága? Ha nem
a kapitányság ressortjába tartozik, talán csak a
városgazdájának kellene róla tudni valamit? Ha más-
képen nem, e lapok utján vegyen tudomást róla.

(Zureich Károly) miskolci fenyképész, mint
mai számunk hirdetéseiben olvasható, közelebb
városunkba érkezik s megkezdé felvételeit. Itt
tartózkodása mintegy 14 napra fog terjedni.

(Antisemita bankett) tartásának híre alar-
mította fel városunkat f. hó 22-én, erre pedig
Ónody Géza képviselőnek ideérkezte adott alkalmat.
Valami bankett-féle — ha ugyan annak
nevezhető egynehány embernek muzikaszó mel-
letti poharazása — tartatot is a vendéglőben,
de a melyen egypár ibis reddis-féle dikción
kívül semmiféle más világverő dolog nem adta
magát elő.

(Városunk közegészségügye) július hóban,
viszonyitva ez év többi hónapjainak közegészség-
ügyéhez igen kedvező volt, mert ugy a be-
tegedési, mint a halálozási esetek száma 30—
40%-al csökkent. Járvány nincs; heveny fertőző
kórok közül csak a himlő volt 2 esetben halá-
los. Szegény gyakorlatban kezeltetett 31; ezek
közül leggyakrabban előfordult a gyermekek bél-
hurutja és a váltó láz. Elhalt összesen 39 egyén;
ezek közül férfi 11; nő 7; gyermekek 11; leány-
gyermek 10; halva született 1. Nevezetesebb
halálesetek: napszúrás 1; véletlen önlövés 1;
vizebfulás 2; agyonütés 1. Orvosrendőrileg vizs-
gáltattak: hus, mézszárszék 2-szer, sodagyár
1-er, melyekben semmi közegészségügyellenes
nem találtatott. Hal 4 szer foglaltatott le 2-szer 2
szekér, gyümölcs 4-szer. Rendőrileg vizsgáltatott
4 egyén. Bujakorral kórházba küldetett 1. Kéj-
nótelep van 2; vizsgáltatott 5 személy. Dr. Se-
beők, városi orvos.

(Schneider Jakob) sárospatiki okl. tanító
nyilvános ízr. magán fiu- és leányiskolájában f.
hó 13-án tartatott meg az évi zárvizsgálat. Jó
lélekkel mondhatjuk, miszerint e derék kis intéz-
tet megérdemli, hogy a lefolyt szorgalmi év
taneredményéről néhány méltató sorban meg-
emlékezzünk, mert e magán intézet nem tartozik
azok közé, melyeknek nincs más létalapjuk, mint
az illető vállalkozók nyereszkeségi vágya, mely
a magánjellegű intézeteket annyiszor tette ala-
posan gyanússá a közönség szemében és mert
jól esik látni, hogy vidékünkön, a zsidó zugis-
kolák ez eldorádójában van egy új menedéke
a modern iskolázatásnak. Öt osztály vizsgája
folyt le előttünk s a nyert benyomásokat azon
hittel hozzuk köztudomásra, hogy azzal a jó
ügy érdekének szolgálunk. Az összes osztályvizs-
gálatokból először is azon meggyőződést merít-
tük, hogy a vizsgálatok így vezetve nem
főlöleges formáságok, hanem igazán szép és ta-
núságteljes mozzanatai az iskolai életnek. A ta-
nító nem ugy áll tanítványai mellett, mint a
kiállító a magától járó, felhuzott óramű mellett;
nem hagyja a száraz reczitálás gépiességével le-
pergetni a tantárgyat, hanem bemutatja a tan-
modorát és tért nyit a tanítványnak önálló kö-
vetkeztetésre és ítéletre. A szülők néhány óra
alatt tisztában vannak az iránt, hogy gyermekeik
mit, hogyan és miként tanulnak? Kon-
statálhatjuk továbbá, hogy az intézet tösgyökeres
magyar szellemben van vezetve, a hazaszeretet
ápolva, fejlesztve s a hazai nyelv, földrajz, tör-
ténelem és alkotmánytan kiváló részletességgel
és alaposággal tárgyalva. Ezekenkívül minden
törvény által előirt tananyag a kiválsalomhoz
mértén folkarolva. Még annyit, hogy a vizsgát
Kapitány János képezdei gyak. isk. tanító
ur, mint a kir. tanfelügyelőség küldöttje, kitűnő
szakavatottsággal vezette. A nagyszámu hallga-
tóság közt jelen voltak: Buzar, kath. lelkész,
Szabó Zsiga ügyvéd, városi albiró, Sziny-
nyei kollegiumi és Kovássy képezdei tanár
urak és még többen Sárospatik városának elő-
kelő tanügybarátai közül. (K.)

(Az illovi országos) fegyintézetbe a mult
csütörtökön reggel 12 nehézz rab — köztök 15,
8, 6 évre elítéltek — szállítottak el a helybeli
kir. törvényszék fogházából a fogház felügyelő
kiséréte mellett.

(B.-Ujlakon csütörtökön) éjjel egy izraelita
által lakott ház égett el, melyet egy év lefo-
lyása alatt — valószínűleg bosszúból — már
másodizben gyújtottak meg.

(A gyakori esőzések) olytán a Bodrog vize
annyira megáradt, hogy több helyütt, így pél-
dál Szöllőske mellett kiöntött s a kertekbe is be-
hatolt, hol a veteményesek elborította; a lad-
móci védtöltést is elszakítással fenyegette, ahol
is párnapon keresztül a védmunkálatok szaka-
datlanul folytak.

(Tanügyi értesítés.) A s.-a.-ujhelyi rk. nagy-
gymnasiumnál az 1882/3-ik tanévre a beiratások
folyó hó 29. 30 és 31-ikén ejtetnek meg, miről a
tisztelt érdekeltek azon megjegyzéssel értesített-
nek, hogy a nm. vall. és közokt. miniszterium-

nak rendelete folytán a félévi tandíj 9 frt, az
egész évi 18 frt; egyéb fizetések a mult évsze-
rint történek. A intézetbe először lépő ifjak
mult évi bizonyítványjukat és keresztlevelüket
tartoznak a beiratáskor okvetlenül fölmutatni. Kelt
S.-a.-Ujhelyben, 1882. aug. 21-én. Az igazgatóság.

(Értesítés.) A s.-a. ujhelyi reform. fi- és köz-
leányiskolában, valamint a nőneveldeben a beira-
tások szeptember 1—4-ig eszközölhetők. A fi- és
közleányiskolába való beiratás Vágó Gyula tani-
tónál, a nőneveldebe Vágó Gyulánénál, mint az
intézet vezetőjénél történik. A nevelő intézetben
a rendes év tandíjért a tantervben megszabott tár-
gyakon kívül a német- és francziányelv is, mint
rendes tantárgy tanittatik. Zongoratanulás, vagy
bent lakás iránt az intézet vezetőjénél értekez-
hetni. S.-a.-Ujhely, 1882. auguszt. 24. Az elnökség.

(Értesítés.) A s.-a.-ujhelyi ízr. elemi isko-
lában az 1882/3-ik tanévre a beiratások f. hó
27-ikétől szept. elsejéig tartanak; a rendes tani-
tás pedig szept. 3-án veszi kezdetét. — Az
iskolaszék.

(Knopfler Sándor) jeles néptanítónk »Irály-
feladványok« czimű, leánynevelő intézetek,
elemi és felsőbbb népiskolai növendékei számára
irt tankönyvének második javított kiadása e na-
pokban jelent meg. Beható ismertetésébe e jeles
tankönyvnek nem bocsátkozhatunk, helyettünk
megtették azt a tanügyi szaklapok, melyek kiváló
elismeréssel nyilatkoznak felőle egytől egyig s
különösen az »Általános Tanügyi Közlöny« azt
mondja róla: hogy hivatva van e könyv a fel-
sőbbb népiskolákból az »irálytanokat« kiszorítani
és az elmélet helyett a gyakorlatot előtérbe lép-
tetni. A könyv ára 20 kr. és megszereshető a
kiadó Lövy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvtárusnál.

(Az »Ország-Világ«) XXIV. füzeté érkezett
be hozzánk. Elmondhatjuk, a kik figyelemmel
kisértük ezen első képes lapunkat minden évfolya-
mában, hogy kevés oly tartalom, gazdag és min-
mindenkit kielégítő szám jelent meg hároméves
pályafutás óta, mint a jelen. Ifj. Abrányi Kornél
»Az egyedüli mód« czimű regénye oly érdeklé-
tet gerjeszt, hogy türelmetlenül várják a folyta-
tását. Két daczos egymást régen szerető sziv
harca kevés költnél volt ily élénken, hiven és
meghatóan festve, mint e regényben. Kenessey
Gizella »Egy pipiske története« kedves kis elbe-
szelés; a gyöngéd női érzés és felfogás aligha
nyilvánul ily élénken, mint e kis darabban Gás-
pár Imre »A mit a kerti fák susognak« czimű
hangulatteljes költeményét és Tomasso Grossi
»Fecske«-jét mindenki élvezettel fogja olvasni.
Sio Irma egy kedves ifjú lány egyszerű rajza »Egy
mindennapi történet« is utaf talál a fogékony
keblekhez. »Kaufmann Angelika« élet és jelle-
rajz, Abrányi-Katona Klementintől, s a Grünwald
Béláról (kinek rendkívül sikerült arczképet közli)
irt rajzok szintén oly érdekesek, hogy azt hisszük,
novellát olvasunk. Az öreg Vetter honvédtá-
bornagy (arczképpel) és dr. Konek Sándor élete
is bőven van ismertetve, méltatva. Jeles ismeret-
terjesztő cikkek: Kodolányi Antalról »Egészség-
tan« »Az osztrák-magyar eszleleti állomás Jan-
Mayen szigetén« gróf Batthyány Tivadartól (igen
sikerült fametszetben), »Népek pipái« (igen érde-
kes képekkel), »Az izlandi nagy szökőforrás«
(jeles fametszetben) »A párisi új városház« (kép-
pel), »A zólyomi vár« (kitűnő femetszetben) és a
»Japáni zenészek« (képpel), Két jeles genre képet
közöl e szám »A falusi bíró«, Kacziányi Ödön
sikerült rajzát, melyhez páratlanul hű és jeles
szöveg van írva s a »Vándorló cigányok«-at
Thoren O. festménye után, szintén sikerült szö-
veggel. Ifj. Abrányi Kornél »Két hét története«
czimű tárczájában a híres Wagner Richard »Par-
cifal« czimű operájáról, Wagner otthonáról s az
ősz zeneköltő szokásairól elevenen, érdekesen ír,
hogy szinte magunk előtt látjuk a »Wohnfried«
kies lakot s a benne boldog családot. Az apró
rovatok ezuttal is változatosak, tartalmasak.
Talányait ajánljuk a rejtvény kedvelők figyelmé-
be. E kitűnő lapot felesleges olvasóinknak aján-
lanunk. Előfizethetni Wilckens és Waidlnál, koro-
naherczeg u. 3. Előfizetési ár negyedévre 2 frt
50., félévre 5 frt, egész évre 10 frt.

(Trieszti általános biztosító társaság.) Mai
számunkban közöljük a trieszti általános biztosító
társaság 1881-re szóló zárszámadásait, melyekkel
ez intézet ötven évi üzleti tevékenységét zárja
le. A hozzánk beküldött évi jelentésből a követ-
kezőket emeljük ki; A díjbevételek a lefolyt év-
ben összesen 996,036 frt 26 krral szaporodtak,
a mi által az 1881-iki díjbevételek az 1880-iki
10.131,109 frt 19 krral szemben 11.117,145 frt
46 krra emelkedtek. Az A. mérleg, mely a tűz-
jég- és szállítási biztosítást foglalja magában,
910,192 frt 05 kr. tiszta jövedelmet mutat ki.
Az életbiztosítási üzletet magában foglaló B. mér-
legben 319,841 frt 35 kr. nyereség mutatkozik.
Ehhez járul még a jelzálogosztály 132,158 frt
17 kr. tiszta nyeresége, egy, hogy összes nye-
reségkép 1.362,092 frt 47 kr. mutatkozik. A tar-
talékok rendkívüli szaporítása fordítottat a jég-
biztosításból eredt nyereségy fele is kerek 160,000

frrtal, mely e veszedelmes biztosítási ágból későbbi években eredhető veszteségek fedezésére van hivatva. A kárfizetéseknel 1881-ben 29,049 káreset után 7.646,628 frt 11 kr, a társaság ötven évi fennállása óta 150.987,942 frt 87 kr. fizetett ki, a melyből hazánkra 64.359 káreset után 25.980,418 frt 80 kr. jut. — A biztosítási intézmény áldásos működésének és annak, mily jelentékeny tényező abban a trieszti általános biztosító társaság, ékesen szóló bizonyítékai e számok. A társaság tőkéi a legelővigyázatosabban helyezték el s kielégítőleg jövedelmeznek. Az elhelyezés fő tételei: ingatlanok s jelzálogok 19.858,881,39. Kölcsönök tulajdon életbiztosítási kötv. 1.830,421,24. Értékpapírok 8.237,321,50. Készpénzállomány az intézetnél s a banknál 1.850,127,38 stb. A kamatozó vagyon a múlt évben többel mint másfél millióval szaporodott, az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére szolgáló tartalék 61.300 frt 19 krral emelkedett s az idő szerint 561,346 frt 22 kr. rug. A jelentékeny tartalékok ez óvatos és előrelátó összegyűjtése egyrészt a biztosítottaknak szolgál a lehető a legteljesebb garanciákkal, másrészt pedig a részvényt nyugtatja meg tőkéjének kevésbé kedvező évben is biztos kamatozása iránt. Az osztalék 1881-re minden, 315 frrtal befizetett részvény után 270 frank aranyban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
BORUTHELEMÉR.
Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmények.

Aranyérem.

Fényképészeti jelentés.

Alírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy folyó hó 30-án ismét S.-a.-Ujhelybe jövök és

14 napig fogok itt működni.

Ennélfogva tisztelettel felhívom a nagyrödemű közönséget, hogy mindazok, kik

igazi művészeti kivitelű fényképeket

őhajtanak, szerencsétlenség ezen idő alatt becses látogatásukkal.

Mütermemben készülnek **művészeti kivitelű fényképek**, vizitkártya nagyságtól életnagyságig, úgy színezve is, nagyítások és másolatok mindenféle képek után; épületek, tájképek, ugyszint a műérvényes **Chromo**-fényképek (színezett üveg-képek) és árnyképek, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített, a mit igazol az is, hogy **Ő Felsege a király által aranyéremmel tünttettem ki.**

Kérem tehát üzletemet fel nem cserélni a számos utazó fényképészekével, annál is inkább, hogy minden kép jóságáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik; minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevem tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vételnek le.

Nagyobb csoportképekért; egyletek és iskolák számára, lehető jutányos árt számítok.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8-tól esti 6 óráig eszközöltetnek.

Felvételi helyiség: Kazinczy utca t. Schön Zidór ur házában.

S.-a.-Ujhely, 1882. augusztus 27.

Teljes tisztelettel:

ZUREICH KÁROLY,
fényképész.

AZ ASSICURAZIONI GENERALI 1881-ik évi MÉRLEGE.

Nyerés- és veszteség-számla az A. mérleghez (1881.)

A tétel neve	Bevételek			A tétel neve	Kiadások		
	Uzleti	Vagyon	Összes		Uzleti	Vagyon	Összes
Dijtartalék a múlt évről:				Viszontbiztosítási díjak:			
a) tűzbiztosítás	1573921 01			a) tűzbiztosítás	1969151 29		
b) szállítványbiztosítás	57427 60	1631348 61	1631348 61	b) szállítványbiztosítás	341566 35		
Tartalék oly károk fejében, melyek 1880. decz. 31-én még függőben voltak:				c) jégbiztosítás	691490 01	3002207 65	3002207 65
a) a tűzbiztosítás	422901 27			Károk:			
b) szállítványbiztosítás	107300 74			a) tűzbiztosítás	2 521 540 19		
c) jégbiztosítás	920 16	531122 17	531122 17	tartalék még ki nem fizetett	437 032 12	2958572 31	
Díjak a törlesztések levonásával:				károk fejében	220 995 61		
a) tűzbiztosítás	5833636 45			b) szállítványbiztosítás	70 762 60	291758 21	
b) szállítványbiztosítás	701919 71	8803140 70	8803140 70	tartalék még ki nem fizetett	1 006 715 04		
c) jégbiztosítás	2267584 54	256979 26	256979 26	károk fejében	25 551 30	1032266 34	4282596 86
Kötvényilletékek				károk fejében	25 551 30		
Tőkeelhelyezések jövedelme:	1874			Dijtartalék 1881. deczember 31-én még folyó biztosításokért:			
a) Értékekre adott előlegek kamatai	158235 37			a) tűzbiztosítás	1671400 15		
b) Állam és más értékpapírok kamatai s tartalékai	86661 74	246271 11	246271 11	b) szállítványbiztosítás	58158 52	1729558 67	1729558 67
c) Kamatok váltóösszeállításból, folyó számláról és ágió				c) jégbiztosítás			
Az állam s egyéb értékpapírok árfolyamának emelkedése, az 1881. decz. 31-iki érték szerint számítva (Az alapsz. 17. cikkke)		42738 02	42738 02	Az év folytán fizetett proviziók:			
Nyeremény-egyenleg különféle értékesítésekből		53381 11	53381 11	a) tűzbiztosítás	550112 03		
				b) szállítványbiztosítás	28627 33	739944 44	739944 44
				c) jégbiztosítás	152205 06		
				Kezelési költségek:			
				a) tűzbiztosítás	547491 72		
				b) szállítványbiztosítás	51054 71	724854 47	724854 47
				c) jégbiztosítás	126308 04	149949 69	149949 69
				Adók és illetékek		15961 23	15961 23
				Leírás a leltárból	6756 06		
				A nyugdíjpénztár kamatai	2958 96		
				Az ellátási		9715 02	9715 02
				Nyeresség		316713 99	316713 99
				Összesen		593478 96	316713 99
Összesen	11222590 74	342390 24	11564980 98	Összesen	11222590 74	342390 24	11564980 98

Nyerés- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási osztály (1881.)

A tétel neve	Bevételek			A tétel neve	Kiadások		
	Uzleti	Vagyon	Összes		Uzleti	Vagyon	Összes
Múlt évi díjtartalék:	15449015 78			Viszontbiztosítási díjak:			
Levonva a kiegészítési részletekért	624152 51	14824867 27	15473003 78	a) tűzbiztosítás	996041 65	199582 67	199582 67
Hozzájárulva a költség-átvételre	248302 91	15073170 18	15321473 09	b) szállítványbiztosítás	503824 51	193576 64	193576 64
Tartalék függő károkért		110583 74	110583 74	c) jégbiztosítás	147022 44	820 63	820 63
halalozásra szóló biztosításokra	1964355 32			halalozásra szóló biztosításokról	394739 94	1646888 60	1646888 60
megélésre szóló biztosításokra	454459 52			járulékokért	2041268 54		
évi járadékra szóló biztosításokra	111840 44	250655 28	250655 28	Levonva a viszontbiztosítók fejében:	21000	2020268 54	2020268 54
Kötvénydíjak	34908 51	34908 51	34908 51	Kötvény-visszavásárlásokért	206650 52		206650 52
Dijtartalék viszontbiztosításokra	239971	239971	239971	Dij- és költség-átvételre			
Elhelyezett tőkék jövedelme:				halalozásra szóló biztosítás	1011592 08	223671 58	223671 58
Jelzálog követelések kamatai	154633 25			tartalék 1882-iki	5756892 78	14631 33	14631 33
Értékekre adott előlegek kamatai	12022 42			megélésre	124930 46		
Állam s más értékpapírok	265710 87			járulékbiztosítás	243002 91		
Kamatok folyó számlák után	29213 54			számlára	16122626 32		
Az ingatlanok tiszta jövedelme	286292 75			Összesen	16370929 23		
Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	106683 73			681682 24	15689246 99	15689246 99	15689246 99
Összesen	854556 56	664441 83	664441 83	Levonva a kiegészítési részletek			
Levonva a tartalék rendes jutalékát	664441 83			Netto-tartalék			
marad	190114 73	190114 73	190114 73	Orvosok díjaitól			
Az állam s más értékpapírok értékelmelkedése az 1881. deczember 31-iki árfolyam szerint számítva (l. az alapszabályok 17. cikkét)		18562 17	18562 17	Kölségek			
Nyeremény-egyenleg különböző értékesítésekből		29928 63	29928 63	az év folytán			
				Adó és bélyeg			
				Leírás és kétes követelésekért			
				Az életbiztosításban a biztosítottak nyereségnyrésze			
				Kamatok a nyereségnyrészel biztosítottak javára			
				Kamatok a tantinbiztosítások javára			
				Nyeresség			
				Összesen			
Összesen	18653730 54	238605 53	18892336 07	Összesen	18653730 54	238605 53	18892336 07

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONI ÁLLÁSA 1881. DECZEMBER 31-ÉN.

A. VAGYON	A.			B.			TEHER		
	forint	kr	Összesen	forint	kr	Összesen	forint	kr	Összesen
1 A részvényesek biztosított adóstelevei	1837500		1837500	1837500		1837500	1	Alapfőke	2625000
2 Ingatlan birtok (minden tehertől menten):							2	Tőkésített nyereségtartalék	980563 07
a) városi telkek		4494612 49	4494612 49	4494612 49	40	4494612 49	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	196614 15
b) földbirtokok gazdasági felszereléssel leltár szerint		3069851 91	3069851 91	3069851 91	40	3069851 91	4	Ingatlan tartalék	407145 65
c) 1881. decz. 31-én még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaitól		132382 17	132382 17	132382 17	17	132382 17	5	Jégtartalék	160000
3 a) kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire		1761632 72	1761632 72	1761632 72	17	1761632 72	6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000
b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára		68788 52	68788 52	68788 52	24	68788 52	7	Rendkívüli rendelkezés alatti nyereségtartalék	315635
4 Kamatozó, jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra (a jelzálog osztályba tartozók kivételével (alapszabályok 1. cikkke))		2716194 65	2716194 65	2716194 65	9	2716194 65	8	Az 1881. decz. 31-én még érvényben levő biztosítások tartaléka:	1729558 67
5 Kölcsönök letétmentésére állam és más értékpapírokra		299345 27	299345 27	299345 27	27	299345 27	A B mérlegen	15689246 99	
6 Állam és más értékpapírok (A melléklet)		4777315 67	4777315 67	4777315 67	50	4777315 67	Tartalék bejelentett, de 1881. deczember 31-én még ki nem fizetett károkra:	533346 02	
7 Váltók a társaságban		640487 80	640487 80	640487 80	80	640487 80	Az A mérlegen	394379 94	
8 Előlegek a jelzálog-osztály részére		446840 17	446840 17	446840 17	17	446840 17	A B mérlegen	519807 58	
9 Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél		455288 23	455288 23	455288 23	23	455288 23	Osztalékalap az életbiztosításban nyereséggel nyújtottak javára	89569 37	
10 Készpénz-készlet a trieszti és velencei igazgatóságok pénztárában		182760 13	182760 13	182760 13	13	182760 13	A VII. pontina-osztály vagyona kamatbiztosítással	119357 09	
11 Készpénz-készlet a főkötő pénztárában		109635 31	109635 31	109635 31	31	109635 31	a) A nyugdíj-pénztár vagyona	74071 80	
12 Egyenleg viszontbiztosítók számláiból		445987 68	445987 68	445987 68	68	445987 68	b) Az ellátást pénztár vagyona		
13 az intézet főkönyveinek számláiból		470523 21	470523 21	470523 21	21	470523 21	Jelzáloghitelzők	342132 92	
14 az A mérleg folyó számlájából		172214 27	172214 27	172214 27	27	172214 27	Egyenleg a viszontbiztosítók számlájára	2502 74	
15 az intézet főkönyveinek számlájából		157774 27	157774 27	157774 27	27	157774 27	az intézet főkönyveinek számlájára	12080 80	
16 Adósságok különböző címek alatt		398806 03	398806 03	398806 03	03	398806 03	a) Hitelezők különböző címeken	268175 95	
17 Letétek biztosítók és kezesség gyanánt		20450	20450	20450	50	20450	b) Letétek biztosítók és kezesség gyanánt	20450	
18 Díjtartalékok átadott viszont-biztosításokra életbiztosításoknál		239971	239971	239971	71	239971	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	157774 27	
19 Butorzat s vaszkészények a társaság összes hivatalában, czégtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban		31922 48	31922 48	31922 48	48	31922 48	Rendes osztalék a részvényeseknek	147000	
20 Törlesztendő jutalékok s törlesztendő szervezési költségek							Felülosztalék	893000	
							Az igazgatóságok részülleteke	60401 10	
							Nyeremény-felölés, átvitel 1882-re az A mérleg javára	2980 87	
							Összesen	15481256 03	
Az 1881. deczember 31. a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezők értéke:	8178141 71	21531169 57	29709311 28	8178141 71	21531169 57	29709311 28	Összesen	15481256 03	

A TRIESTI ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA:
MAUROGONATO I. Baró MORPURGO József, Baró RALLI AMBR., SEGRE V., Dr. CALABI R., GOLDSCHMIEDT LIPÓT.
Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN. Budapest, Dorottya-utca 10. szám, az intézet saját házában.

Egy 13-15 éves, jó házból való fiú, a „Zemplén” könyvnyomda könyvkötészetében tanulól azonnal felvétetik.

Pintér Ferencz gyógytárában egy jó lábából való 4-5 gymnázialis osztályt gzett ifju gyakornokul felvétetik.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi ref. egyház tulajdonát képező, S.-a.-Ujhely város határában fekvő tagosított 31 hold szántóföld, rét s birtok 1882. évi októberhó 1-től 1888. évi októberhó 1-ig terjedő, hat egymásutáni évekre, e f. évi szeptemberhó 3-án d. u. 3 órakor a városházánál tartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni. A felvételek alólírott nál megtekinthetők.

Hlavathy János,

főgondnok.

1-1

Tölgymakk eladási hirdetmény.

Wallis-Somogyi Iona grófnő ömeltósága tulajdonát képező és S.-a.-Ujhely városa határában az ugynevezett „L o n g” erdőben levő idei tölgymakk-termés folyó évi szeptember 8-ik napján délelőtt 10 órakor S.-a.-Ujhelyben alólírt lakásán árverésen eladatni fog.

Miről venni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek alólírt nál megtekinthetők.

Bydeskuthy Sándor,

uradalmi igazgató.

1-2

Alulírott azon oknál fogva, mert raktáromat jövőre tetemesen megnagyobbítom a

jelen nyári évadra szóló

nagyválasztékú férfi-divatcikkek, nevezetesen: saját készítésű fehér és színes férfi ingeket, lábravalót harisnyákat, zsebkenőket, legújabb divatu nyakkendőket, nap- és esernyőket, séta-botokat, illatszereket, por- és esőköpenyeket, utazótakarókat és plaideteket stb.

meglepően olcsó áron végeladom

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen elárulás nem a szokásos név szerinti végeladás, — mely közönséges reclamnál nem egyéb, — ellenkezőleg alkalma nyilik a nagyérdemű közönségnek az árak tényleges leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: Ingkeltmintákkal bérmentve szolgálók és megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KARIKÁS LAJOS

fehérnemű és férfi divatárú-üzlete

Budapesten, V., Dorottya-utca 3. sz.

5-10

**Kereskedelmi tanintézet
DEBRECZEN-ben.**

Államsegélyvel tartatik fen. Áll 3 évfolyamból.

Egyenrangú és jogu tanintézet a budapesti kereskedelmi akadémiával.

Végzett hallgatók az egy évi önkéntes katonai szolgálat kedvezményében részesülnek s azonnal nyernek alkalmazást. Elhelyezésökről a tanintézet gondoskodik.

A legközelebbi tanév 1882. szeptember 1-én nyilik meg.

Értesítőkkel és részletes felvilágosítással készséggel szolgál

Debreczen, 1882. július hó

az igazgatóság.

5-6

Marshall Sons & Co. Lmtd

GRÆPEL HUGÓ (ezelőtt SCHMID H.)

főügynöke

Budapest, VI. ker., gyár-utca 58. sz. sz., (bárány-utoza szegletén 16. szám.)

**GŐZMOZGONYOKAT, CSÉPLŐGÉPEKET,
ŐRLŐMALKOKAT**

(fogaskerekű és szijhajtással)

liszthengerek és mindennemű szelelő és gabona-roszákat.

3-3

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

ajánl sor vetőgépek, Eckert-féle szélesen szóró vetőgépeket, Eckert-féle szabad. két- és háromvasu ekék, **MAYER-féle TRIEURÖK,** szecs kavágók, darálómalmokat stb.

Árverési hirdetmény.

A csapi közbirtokosság részéről közhírré tétetik, hogy Csap község királyi kisebb haszonvétele, illetve italmérési jog gyakorlata, az ahoz tartozó épületekkel egyetemben, 1882. évi október 24-től egymást követő 3 évre, Ungvárt 1882-dik évi szeptemberhó 3-án délelőtti 10 órakor, a „Korona” vendéglőben tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adni; — az árverési feltételek alólírott nál megtudhatók.

Ungvárt, 1882. aug. 8.

ROYKÓ BÉLA,
ügyvéd Ungvárt.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kassai püspökség Zemplénmegye, szent-marjai erdejében az idei makktermés folyó hó 27-én vasárnap, árverés útján eladatik, venni szándékozók a nevezett napon, Szent-Marján reggeli 9 óráig az uradalmi erdész laknál megjelenni sziveskedjenek.

Teszár Ferencz,
uradalmi erdész.

2-2